

ne bi samo vzmožila vresničenje stavljenega smotra ona bi tudi ukrepila vez narodne skupnosti in bratovsko ljubezen.

Pa tudi vsacega domoljuba sveta dolžnost je, to važno narodno podjetje podpirati, da se narodna čast reši in da se poslopje tako uredi, kakor to zahteva dober okus in umetnost, katerim je to poslopje posvečeno v izpodbujo in izobraženje slovenskega naroda na Dolenskem.

Da národní dom v Novem mestu svojo svrhu doseže, je treba dvorano in znotranje prostore veličastnega poslopja primerno okrasiti in z raznimi umotvori ozaljšati, za kar do zdaj nabrana svota ne zadostuje.

A tudi te težave se bodo premagale, ako vsak, čigar srce bíje za národ in za njegov vzvišeni poklic, nekoliko žrtvuje in z malim darom to blago podjetje podpira.

Pred vsem pričakujemo od nežnega spola, od milih gospej in gospic, z eno besedo, od vrlih Slovenk, da bodo med seboj doneske nabirale in na žrtvenik domovine prinašale; slovenskim mladenčem in možem, ki navdušeno sodelujejo v duševni borbi za narodne pravice, pa toplo priporočamo, da ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem pokažejo, da jim je mar za razvoj svojega naroda.

Ob enem se usoja podpisani uljudno vabiti k slovesnemu otvorenju dvorane, ki se bode prihodnje leto vršilo v Novem mestu; čas in program se bode kasneje naznanil.

Prostovoljni doneski naj se blagovolijo kmalu poslati predsedništvu čitalnice v Novem mestu.

Dr. Albin Poznik,
predsednik.

Iz Ljubljane. (Izvršilni odbor kluba narodnih poslancev) zboroval je minulo nedeljo in obravnavale so se v prvi vrsti ona vprašanja politična in gospodarska, katerih rešitev oziroma pospeševanje se ima priporočiti državnim poslancem danes odpotujočim na Dunaj k zborovanju državnega zbora. Mi ne dvomimo, da bodo naši državni poslanci svojo dolžnost storili. Ali bode pa vspeh dovoljen, to je odvisno še tudi od faktorjev, kateri se le deloma, deloma pa celo nič ne ozirajo na želje naših poslancev in onih, čegar imenu se želje izražujejo. — Iz srca želimo odpotujočim slovenskim poslancem, da bi njihovo prizadevanje ne ostalo brezvspešno.

— (Povodom godu gospoda deželnega predsednika barona Andreja Winklerja) prišlo mu je srečo voščit veliko število izvršilcev iz uradnih, društvenih, duhovniških in meščanskih krogov. — Malo dni poprej obhajal se je enako presrčno god gospé baronovke Winklerjeve.

— Gospod profesor Andrej Marušič imenovan je za častnega korarja nadškofijskega kapiteljna goriškega.

— Gospoda državnega poslanca Karola Kluna presentiral je deželni odbor kranjski za Wollwitz-Flachenfeldov kanonikat.

— Gospod profesor Einspieler v Celovcu, kateremu je prišla na oči bela mrena, dal si jo je po zdravniku odrezati. — Ne prav v dveh minutah bila je mrena srečno odpravljena in v nekaj dneh zadobil je gospod profesor zopet svoj vid.

— (Nekaj za mestne očete ljubljanske.) Dolgo uže čujemo o vodovodu za Ljubljano, ki ima brez dvoma stati veliko svoto. — Gotovo je hvalevredna misel, prebivalcem ljubljanskim preskrbeti zadosti zdrave pitne vode. Pa skušnija bogatega dunajskega mesta nas uči, da se vkljub najboljših vodovodov ne smejo zapustiti

domači mestni vodnjaki. — Malemu in ne prebogatemu ljubljanskemu mestu priporočalo bi se morebiti, pri tem vprašanji hoditi cenejo pot tako, da se skrb mestnega zastopa v prvi vrsti obrača na to, da nesnaga stranišč ne bo okuževala vode v mnogobrojnih obstoječih vodnjakih. — Če tedaj mestni zastop začne vprašanje pitne vode za Ljubljano reševati s tem, da skrbi za primerno in redno odvažanje stranišnega gnoja iz mesta tako, da se voda mestnih vodnjakov obvaruje okuženja po stranišnih dotokih, zrak po mestu pa smradu, s pridobljenim gnojem in smetmi pa ravna tako, da vse to pride na dobro našemu kmetijstvu v bližini mesta, zaslužil si bo gotovo hvalo enako gledé skrbí za zdravo pijačo, za zdrav zrak v mestu in za povzdigo kmetijstva. — Priporočili bi mi mestnim zastopnikom, da naj prvič ne odlašajo več, rešiti to vprašanje, drugič pa naj ne prezirajo pomenljivih skušenj, katere imajo druga mesta gledé odpravljanja in porabe stranišnega materijala, in konečno naj bi se ravnanje z onim gnojem vredilo tako, da bode kmetovalcem ljubljanskim in vsaj tudi vsem okoličanom zmiraj pristopno.

— (Najmlajši grofič Pače.) Včeraj zjutraj povila je gospa soproga okr. glavarja logaškega grofa Pače-a, rojena baronica Winklerjeva, prvorojenca sinkota. Mlada mati in sinko grofič sta pri dobrem zdravju, kakor se nam poroča.

— (Vreme.) Preteklega tedna zadnje dni nastopilo je po hudem mrazu južno vreme in v soboto večer je dež lil curkoma. Ponoči na nedeljo pa je pritegnila burija in v nedeljo jutro imeli smo krog Ljubljane vse belo snega do pol čevlja na debelo. V nedeljo večer pritisnil je še hujši mraz, ki je včeraj narastel do 13 stopinj R.

☞ Kmetovalci, kateri želijo dobiti **izvirno rusko (rigajsko) laneno seme**, naj se oglasijo za-nj pismeno ali ustmeno zadnji čas do Svečnice v pisarni c. k. kmetijske družbe.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Jutri prične se zopet zborovanje državnega zbora, nekaj poslancev je umrlo, nekaj vstopi novoizvoljenih. Zopet izvoljeni vrednik časnika „Deutsche Zeitung“ Reschauer, ki je tudi imel ravs z Schönererjem, je svoje poslanstvo zopet odložil. — Pravda zoper 20 zatoženih anarhistov zaradi tajne anarhistične tiskarne bila je v soboto večer končana s tem, da sta bila dva zatoženca spoznana nekriva, družih 18 pa je bilo obsojenih na ječo od dvanajst do treh let.

Advokati dunajskega mestnega zbora ne morejo živeti brez pravnih, in najrajši se pravdajo s tamošnjim c. kr. namestništvom in različnimi ministerstvi. — V pravdi z vlado zaradi tamošnjega živinskega trga priboril si je mestni zbor labor neumrljivega osramotenja in zdaj si na moč prizadeva zaslužiti enako slavo v novi pravdi zaradi tamošnje tramvaj (konjske železnice). — Luegger, Silberer in drugi sklicali so volilen shod demokratov, v katerem se je odločno obsojevala politika levičarjev in pa grdo ravnanje dunajskih judovskih časnikov, pa klika levičarjev take dogodbe prezira in zatajuje, dokler jim dogodbe same čez glavo ne prirastejo.

V tukajšnjih denarnih krogih razpravlja se zelo vprašanje, kako bi bilo iz zadrege pomagati veliki firmi „Tschinkel“, ki ima premoženja vrednosti bajé 7 milijonov, dolga pa 5 milijonov. — Obravnave se vlečejo uže delj časa in tudi mi bi obžalovali, ako bi se štrana

ne razmotala povoljno z lastniki firme, ker je to do zdaj na Kranjskem edino kmetijsko-industrijelno podvzetje.

Česko. — Pri občinskih volitvah v Pragi so sijajno zmagali kandidatje Riegerjeve stranke, izmed mladočeskkih kandidatov izvoljena sta bila samo dva, katerih enega je priporočala tudi Riegerjeva stranka, pa le v drugem volilnem razredu, z enim pa so zmagali Mladočehi s pomočjo maločastnega sredstva namreč s tem, da so prelomili z Riegerjevo stranko sklenjen dogovor. — Vsi avtonomistični, pa tudi nemško-liberalni časniki obsojajo oziroma zasmehujejo ravnanje dr. Gregrjevih pristašev. — Pri dolgotrajni, zelo zanimivi sodnijski obravnavi obsojen je bil Wasmund morilec inženirja Brzorada k smrti na vislicah.

Gornje-Avstrijsko. — V Lincu umrl je minulo soboto popoldne ob pol 4. uri tamošnji škof Rudigier, o čegar boleznih smo poročali v zadnjem listu. Pokojni rojen je bil leta 1811. v Predarelskem in celih 32 let vodil svojo škofijo z redko gorečnostjo in zastopal je pravico katoliške vere in cerkve s tako pogumnostjo in odločnostjo tudi v nevarnih časih, da je vedenje njegovo spominjalo prav na čase apostolov. Gotovo je, da je škof Rudigier s svojim izglednim življenjem s svojo neumorno delavnostjo, s skrbjo za zgradbo nove stolne cerkve v Lincu s svojim gorečim prizadevanjem na povzdigo krščanskega življenja in s svojim neomahljivim značajem veliko pripomogel k temu, da jo naši liberalci niso zagazili tako daleč, kakor Bismark na Nemškem. — Ni ga ustrašilo, da mu je liberalna vlada odvzela dve škofijski grajščini, ampak postopal je kljub temu neomahljivo zvest svojemu zvišenemu poklicu. Zato mu pa tudi danes najhujši nasprotniki njegovi in krščanske cerkve ne morejo odreči svojega spoštovanja. O zadnjih urah njegovega življenja poročajo časniki nadrobnosti. — Zadnje besede njegove bile so: „Mati Božja je naše pribežališče.“ — Ob 3. uri in 35 minut 29. novembra pa je izdihnil svojo blago dušo. — Dunajski „Vaterland“ piše o pokojnem: Dobra dela, katera si je pokojni cerkveni knez stavil za nalogo svojega življenja, navdušeno, zvesto in neomahljivo spolnovanje njegovega pastirskega poklica, duševno probujevanje in povzdigovanje izročene mu škofije, njegovo požrtovalno življenje, njegova visokoplamteča ljubezen in zvestoba za cesarja in državo spremljajo ga kot zakladi, katere je nabral na zemlji, pred obličje Trojnoedinega.“ — Pogreb umrlega škofa bo jutri v četrtek popoldne.

Ogerska. — Državni zbor obravnava proračun za prihodnje leto, skrajna levica oglašila je predlog, po katerem ne dovoljuje budgeta. Za Hrvatsko se ima bajé dovoliti nekaj železnic.

Nemška. — Bismarku uže preseda novoizvoljen državni zbor in porabil je koj prvo priliko, da mu je izrekel po navadni svoji brezozirnosti nezadovoljnost ž njim. — Obravnaval se je predlog, da se poslancem dovolijo dnine. Poslanci, ki so bili za predlog, zagovarjali so ga s stvarnimi razlogi, drugi so mu enako nasprotovali. Bismark se oglasi in se takoj zelo ostro izreči proti predlogu. Tudi da se je ustava dovolila s pogojem, da dnin ne bo. Ustava pa bi morala biti vsaj v državnem zboru nedotakljiva. Raščeča moč socialdemokratov le dokazuje, da je treba društveni red uravnati.

Na te opazke dobil je Bismark nekaj precej odločnih odgovorov, na kar je pa tudi on spustil drug srdit govor, v katerem je med drugim omenil, da se prav malo zmeni za večino poslancev, to, je rekel, ni moja navada. Za vso Evropo se nisem brigal mnogo, toliko

manj pa še za vas. — Na to mu je odgovoril eden poslancev, da je Bismark uže vsem strankam zaporedoma očital sovraštvo do države, kmalu bota državi prijazna ostala samo Bismark in Pindter, Bismark da je pri zadnjih volitvah hotel sejati narodno-liberalce, žel pa je socialdemokrate. — Drug poslanec je zopet omežil, da iz besedi Bismarkovih razvidi, da nov državni zbor ne bode umrl naravne smrti.

Na to se je v tretje Bismark oglašil ter je med drugim rekel, da parlamentarna vlada ni več monarhična vlada, kakor se to vidi pri angleški vladi.

Na to je Bismarku odgovoril poslanec Richter rekoč, da kancler zamenjava svojo osebo s cesarjevo in z državo. — Tega pač ni treba, da bi mu Francozi in Rusi imponirali, toda nemškemu ljudstvu nasproti bi ne smel tako govoriti. Njegov današnji govor je v nasprotju s pomirljivim duhom prestolnega govora.

Predlog za privolitev dnin se je potem sprejel z 180 glasovi zoper 99.

Congo-Konferenca je skoraj dognala vse predmete obravnav in to brez posebnega nasprotovanja.

Francoska. — Vlada je naznanila francoskim zastopnikom v družih državah, da naj objavijo na dotičnih mestih, da je kolera v Parizu popolnem prenehala in da naj se tedaj kar prej odpravijo zapreke prometu.

S Tonkina došlo je poročilo, da je na francoski vojni barki počel kotel, ki je napravil veliko škodo in pri tej nesreči mrtvih ostalo 13 ljudi. — Sicer so sedaj na tamošnjem morji hudi viharji, da francoskemu brodovju ni mogoče vojskovanja nadaljevati pri otoku Formoza. — Državni zbor privolil je nov kredit 43 milijonov za izhodno vojskovanje. — Razgovori s kitajsko vlado zaradi pomirjenja se nadaljujejo, pa sadu razgovorov do sedaj še ni videti. — Ministerski svet sklenil je, carino od žita povikšati za dva franka, zdaj znaša 60 centimov, v prihodnje pa bi imela znašati po 2 fr. 60 cm. — Ta čin francoske vlade je zelo važen za našo državo izrekoma za ogersko, katera veliko žita izvažna na Francosko in naš poslanik pri francoski vladi prejel je bajé uže naročilo, da bi se, ako bi Francoska to povikšanje carine od žita res sprejela, tudi naša vlada smatrala oproščena zavez, katere je sprejela po trgovinski pogodbi s Francosko. Na Ogorskem je izrekoma ta novica zelo iznemirila, posebno zato, ker se je pogodba s Francosko še le vlansko leto ponovila in se je pri tej priliki carina od francoskega šampanjca znižala za 10 gold.

Egipt. — Angleški general Wolsely naročil si je novih čet, ker se je zvedelo, da je oddelek Mahdijev^e vojske na poti proti Dongoli. — Sicer ni nikakoršnih pomenljivih poročil iz Sudana, pa ravno zato je negotovo, bode li generalu Gordonu pomoč prišla še o pravem času, ali pa ne bo tudi on, kakor več njegovih prednikov, postal žrtva angleškega cincanja pri vojskovanju proti krivemu proroku

Žitna cena

v Ljubljani 29. novembra 1884.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 36 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 30 kr. — rži 4 gold 87 kr. — ječmena 4 gold. 71 kr. — prosa 5 gold. 36 kr. — ajde 4 gold. 71 kr. — ovsa 3 gold. 9 kr. — Krompir 2 gold. 86 kr. 100 kilogramov.